

GRAND FUTURA:

**EEN NIEUWE ORGANISATIE IN
DE TRADITIE VAN HET
GRAND THEATRE GRONINGEN**

*“Just one question I might ask ya
It might sound like a disaster
Can you make this thing go faster?”*

(The Black Crowes)

wat vooraf ging...

Grand Futura is een nieuwe organisatie op een historische plek.

Na een paar moeilijke jaren, als gevolg van drastische bezuinigingen, ging het begin 2015 definitief mis en is het Grand Theatre failliet verklaard. In de zomer van 2015 is de Stichting Grand Futura opgericht en het bestuur heeft vervolgens Mark Yeoman en Niek vom Bruch als nieuwe directie aantrokken. Zij hebben de afgelopen paar maanden gezamenlijk een beleidsplan geschreven, waarmee het Grand Theatre weer de centrale artistieke rol krijgt die het lange tijd gehad heeft. Deze aanvraag is een sterk ingekorte versie van dat beleidsplan.

Als we terugkijken zien we vooral het belang dat het Grand Theatre decennia heeft gehad voor podiumkunstenaars in het Noorden, in Nederland en daarbuiten. Wij omarmen de waarde van de oorspronkelijke vrijplaats, waar ruimte en ideeën van makers belangrijker zijn dan het beleid van 'de culturele instelling'. Wij omarmen ook de plek die het Grand bood aan spannend, belangrijk en soms complex werk. Want naast het evidente belang van de grote zalen en stadsgezelschappen is voor het culturele en dus maatschappelijke klimaat ook een onafhankelijk artistiek middenveld nodig, dat zorgt voor dynamiek, energie en reuring. Voor dat middenveld zien wij het Grand nog altijd als centrale speler, als Cultuurpijler.

We zijn bewust ambitieus in onze plannen. De positieve reacties op Grand Futura sterken ons. Samen met bekende en nieuwe partners gaan we de organisatie de komende jaren ontwikkelen. In dit document staan onze dromen en wensen, vertaald in plannen en keuzes voor zover we die nu kunnen maken.

Kort en bondig zijn onze doelstellingen:

1. Grand Theatre behouden als centrale plek in het Noorden voor het tonen van toonaangevende, onafhankelijke podiumkunsten
2. Grand Theatre herpositioneren als productiehuis voor residentie- en coproductie-activiteiten. Daarbij werken we samen met ervaren en succesvolle makers en bieden mede daardoor een ondersteunende en inspirerende omgeving voor nieuwe generaties.
3. Organisatie en financiën stabiliseren in een nieuwe, duurzame en flexibele werkwijze en structuur.
4. Het profiel van het Grand Theatre bevestigen als een belangrijk referentiepunt in het Noorden, in Nederland en Vlaanderen en binnen een bredere internationale context.

kernen van de zaak

Het beleidsplan van Grand Futura kent drie pijlers: programmeren, produceren en een brede maatschappelijke rol. Die drie hangen op alle niveaus met elkaar samen, maar zijn ook los van elkaar te bezien. Ook zal de financiering vaak onderscheiden zijn:

- de basisorganisatie en faciliteiten (het theater, het gastenverblijf en de werkplaats) worden in de eerste plaats in de lucht gehouden met de structurele gemeentelijke subsidie en de eigen inkomsten. Deze vormen de basis onder zowel het presenteren als het produceren. De kosten voor uitbreiding van de organisatie zijn flexibel en worden binnen de budgetten voor activiteiten en programma's gedekt.
- de programmering richt zich in eerste instantie op het tonen van Nederlands aanbod. Voor deze podiumfunctie is de structurele gemeentelijke bijdrage doorslaggevend. Pas in 2017 kan hiervoor bij het Fonds Podiumkunsten een aanvullende subsidie worden aangevraagd, voor de programmering vanaf 2018 (SRP-regeling). Bij andere fondsen zijn weinig tot geen mogelijkheden voor steun aan de basisprogrammering.
- het productiehuis drijft op de subsidie van het ministerie van OCW binnen de Basisinfrastructuur. De programma's voor talentontwikkeling, waaronder het vernieuwde Station Noord worden met deze bijdrage gedekt, plus het deel van de internationale residenties die hiervoor direct de context vormen. De gevraagde bijdrage van de gemeente is vooral gericht op het vergroten van de zichtbaarheid van internationale kunstenaars tijdens hun aanwezigheid in het Grand. De bijdrage van de provincie is bedoeld voor producties in de provincie, waarbij regionale verhalen het uitgangspunt vormen.
- voor verschillende onderdelen worden bijdragen van partners en fondsen begroot. Deze zijn vooralsnog bescheiden begroot en we steken de rest van het jaar energie aan deze mogelijkheden. Zonder aanvullende financiering zullen deze onderdelen niet doorgaan, om te voorkomen dat de kernactiviteiten mogelijk in gevaar komen.

ruimte voor ambitie

De verschillende en ambitieuze plannen zorgen voor de nodige druk op het theater als gebouw. In grote lijnen is het uitgangspunt dat de Benedenzaal de zaal is voor de programmering, waar ook de voorstellingen van eigen (co)producties getoond worden. De Bovenzaal en de Studio zijn geschikt en beschikbaar voor repetities en eindmontage. Dit is in de praktijk al een tijd de verdeling en blijkt ook nu, in de programmering door de OPSB, een goed uitgangspunt.

In de eerste maanden merken we al dat er veel interesse van mogelijke partners is om samen te werken, met zowel het podium als het productiehuis. Mede daarom zijn we geïnteresseerd in de plannen om op het CiBoGa terrein een nieuwe plek te creëren waar producerende instellingen hun werkruimtes onder kunnen brengen. Extra studio- en repetitieruimte biedt meer mogelijkheden voor onze ambities en activiteiten, zeker in samenwerking met de andere partners in het plan.

onze voorstelling van een nieuwe architectuur

We hebben de verrukkelijke luxe positie om iets nieuws te beginnen. Die ruimte gebruiken we om een nieuwe architectuur te ontwerpen, waarin makers context en kaders vinden en samen met ons op een natuurlijke manier relaties met de omgeving en het publiek kunnen aan gaan. We hebben een negental overtuigingen, waarvan wij geloven dat ze centraal staan in de veranderde realiteit van de sector en de wereld.

1- programmeren + produceren onder één dak

De combinatie van programmeren en produceren in één organisatie en één huis biedt veel voordelen. Er wordt gewerkt en geleefd door kunstenaars, waarbij het publiek nooit ver weg is: 's avonds komen bezoekers in hetzelfde huis. De combinatie van produceren en programmeren is buiten Nederland een veel voorkomende organisatievorm geworden en enkele van onze partners zijn goede voorbeelden.

Daarbij biedt het Grand ook een huis voor partnergezelschappen en –festivals. Zij tonen er hun werk tonen, we werken nauwe samen rond produceren en hebben faciliteiten om samen dingen mogelijk te maken.

2- Noord Nederland als unieke werkplek

Grand Futura werkt vanuit Groningen. Onze 'splendid isolation' van Noord-Nederland, in de luwte van de Randstad met de vele collega's en concurrentie, biedt veel voordelen: goede faciliteiten om te werken, te bouwen en te verblijven, geïnteresseerde partners en een welwillend, geïnformeerd publiek. Bovendien is er ook rondom de stad letterlijk en figuurlijk veel ruimte voor spannende projecten.

3- Station Noord

Station Noord maakt een ambitieuze doorstart als samenwerkingsverband. Het is een netwerk van de belangrijkste podiumkunstorganisaties in de regio, gericht op talentontwikkeling en gesteund door een brede coalitie van overheden in Friesland, Groningen en Drenthe. Het netwerk is niet van boven opgelegd of verzonnen, maar ontstaan vanuit de wens om gezamenlijk het artistieke klimaat in Noord-Nederland te versterken. In onze ogen is dit de juiste manier om regionale samenwerking op efficiënt en effectief op te zetten.

4- talentontwikkeling inclusief loopbaanontwikkeling

Zelfstandige makers moeten ook zelfstandig kunnen overleven in de soms harde realiteit. Artistieke ontwikkeling is daarin essentieel, gekoppeld aan persoonlijke en zakelijke ontwikkeling. Talentontwikkeling zien wij in veel gevallen ook als de loopbaanstart van makers die het toekomstige theater zullen vormgeven. Daarom staan wij voor talentontwikkeling en voor loopbaanontwikkeling.

Geld is daarbij niet het uitgangspunt, maar eerder het smeermiddel in de machine van mensenwerk, netwerken en productiemogelijkheden. Toegang tot de juiste plekken en netwerken is voor nieuwe makers even belangrijk. Dat geldt evenzeer voor een nieuwe generatie van talentvolle producenten, voor wie we een eigen ontwikkelingstraject opzetten.

5- intergeneratieel

Talentontwikkeling is niet enkel iets van jonge mensen onderling. Ervaring in combinatie met nieuwe energie leidt vaak tot de beste resultaten. De keuze is dan ook expliciet om met verschillende generaties te werken, zowel wat betreft makers als in onze organisatie. Zij zullen tegelijkertijd binnen het productiehuis werken en daardoor met elkaar in aanraking komen. Bij de lunch, in het Gastenverblijf, maar zeker ook in de repetitieruimte en in de bar na de 'work in progress'-presentatie.

In dit kader stellen wij een 'Mentor Pool' samen van circa dertig ervaren producenten en kunstenaars, die op verzoek artistiek en praktisch/productioneel adviseren en ondersteunen.

De Mentor Pool wordt een uitgebreid, maar specifiek netwerk van landelijke en internationale partners als deel van onze filosofie dat bij samenwerken 'halen en brengen' in balans zijn. Dit leidt tot een natuurlijke manier van samenwerken, waarbij de ervaren makers de nieuwe makers waardevolle feedback kunnen geven en zij andersom de frisse blik van de jongere generatie op hun werk kunnen horen.

6- internationaal

Theatermaken in Nederland is theatermaken in de wereld, zowel artistiek als zakelijk. Vele ontwikkelingen zijn mondiaal, verbindingen gaan over grenzen en eerlijk is eerlijk: de internationale 'markt' biedt voor velen meer perspectief dan alleen de Nederlandse. Daarom creëren we een internationaal georiënteerde plek, met partners met een internationale oriëntatie en praktijk. Nieuwe makers worden uitgedaagd zich in die brede context te positioneren en de reflectie op hun eigen werk en keuzes krijgt zo een dimensie van internationale ontwikkelingen en perspectieven. Dat is zeer waardevol voor hun ontwikkeling, ook voor makers van wie het werk hoofdzakelijk regionaal gericht is.

Internationaal gaat overigens niet alleen over wat van buiten Nederland komt, maar ook over de veranderingen in de samenleving door globalisering. Het de facto herkennen van die veranderingen is net zo belangrijk als het actief landsgrenzen over gaan. Nieuwe tradities en culturele achtergronden, vaak met specifieke internationale verbindingen, zijn voor ons onderdeel van internationaal denken en werken.

7- interdisciplinair

Wat bij programmeren heel normaal is, is bij productie vaak gescheiden: theater naast dans naast muziek naast muziektheater. Wij richten ons niet op een specifiek genre en sluiten er ook geen uit. Vooral nieuwe generaties makers gaan weg van een traditionele verticale manier van werken en experimenteren binnen een steeds horizontalere wereld. Zij verkennen vanzelfsprekend de grenzen tussen de verschillende disciplines en de grenzen van de podiumkunsten met andere kunstvormen of maatschappelijke terreinen.

8- digitaal

Digitale ontwikkelingen zijn niet meer weg te denken uit ons leven en ook de podiumkunsten zullen daardoor veranderen. Misschien wel onherkenbaar, wie zal het zeggen. We zoeken actief ook naar makers die met digitale technieken nieuwe vormen van podiumkunsten creëren. Voorstellingen waarin live en digitale werkelijkheden samenkomen, waarin gaming-technologie de mogelijkheden van collectieve ervaringen verruimen et cetera. Er is onder jonge makers veel interesse in het gebruik van dergelijke techniek, waarbij de gespecialiseerde expertise vaak een probleem is. We zien een rol voor onszelf in het bevorderen van samenwerking tussen de technische ontwikkelaars en kunstenaars.

9- connectiviteit

Cultuur is een essentieel en levendig onderdeel van een samenleving en staat daar niet los van. Wij willen een breed theater zijn, zoals ook een school 'breed' kan zijn. Gedacht vanuit onze artistieke kern en inhoud leggen we vanuit elke laag en elk onderdeel van de organisatie verbindingen met onze omliggende wereld. Vanuit wederzijdse nieuwsgierigheid en wil om samen te werken. Verbinding met bijvoorbeeld het onderwijs is voor ons even belangrijk als verbinding met collega culturele organisaties.

Een interessante ontwikkeling daarbinnen is dat kunstenaars steeds vaker de openbare ruimte opzoeken met hun werk. Niet alleen op festivals of als manier om veel publiek te bereiken, maar vanuit een wens om contact te maken met de wereld om ze heen. Een wereld die lang niet altijd uit zichzelf de zwarte doos van het theater betreedt.

PROGRAMMERING: HET TONEN VAN KWALITEITSAANBOD

Grand Futura neemt op 1 juli 2016 de exploitatie van de gebouwen over van de OPSB en verzorgt de programmering van het theaterseizoen 2016-2017 in het Grand Theatre. In nauw overleg met de programmeurs van de OPSB wordt die programmering op dit moment geboekt.

reguliere programmering

Het Grand Theatre is van oudsher het belangrijkste podium in het Noorden voor het kleinschalige en vaak artistiek uitdagender aanbod. Dit zetten wij voort en we positioneren het Grand weer nadrukkelijk in het landelijke circuit van vlakke vloertheaters. Dat dit aanbod in Groningen te zien blijft is belangrijk voor het algehele culturele klimaat van de stad en regio: het toont de ontwikkelingen van de podiumkunsten in Nederland. Ook voor de Nederlandse gezelschappen is het belangrijk dat zij hun werk op vele plekken in het land kunnen tonen.

De nadruk ligt op kwaliteitsaanbod van Nederlandse en Vlaamse theater-, dans- en muziek(theater)-groepen. Het gaat om gevestigde groepen of makers naast jongere talenten, jeugd- naast volwassenenaanbod, teksttheater of academische dans naast multidisciplinaire projecten, complexe voorstellingen naast meer laagdrempelige, nieuwe genres en culturele diversiteit naast Nederlandse tradities als bewegingstheater.

Dit aanbod is groot en breed, veel groter en breder dan het Grand kan tonen. Daarom zal er nauw overleg blijven met onder andere de OPSB over afstemming en eventuele uitwisseling van voorstellingen. Specifiek voor de muziekprogrammering is Stichting Prime een belangrijke partner, die onder eigen verantwoordelijkheid een serie concerten in het Grand organiseert. Ook met Vera/Simplon spreken we over de muziekprogrammering. In de loop van de komende jaren zal deze reguliere programmering meer focus krijgen. Zo zal het aanbod van interdisciplinaire projecten en 'language no problem' voorstellingen groeien, mede in lijn met het internationale profiel van het productiehuis en de snel groeiende groep internationale bewoners in de stad.

netwerken en samenwerking

Gezien de rol van het Grand in het Nederlandse theaterveld zoekt Grand Futura opnieuw aansluiting bij het netwerk van De Coproducers. Dit netwerk van momenteel zes vlakke vloertheaters ondersteunt jaarlijks twee projecten van makers die geen jonge talenten meer zijn, maar ook nog geen gevestigde namen. Deze steun bestaat uit een startbedrag, speelbeurten op de betrokken podia en gezamenlijke inzet op marketing en publiciteit, waarmee de makers hun werk verder kunnen ontwikkelen en hun zichtbaarheid kunnen vergroten.

Met Circuit X gaan we eveneens in gesprek over aansluiting. Dit in Vlaanderen succesvolle format om werk van nieuwe makers een goede tournee te bieden wordt uitgebreid naar Nederland. Voor zowel nieuwe makers als podia biedt dit voordelen als het gaat om bekendheid genereren en daarom is deelname voor de hand liggend.

Daarnaast maken we met een aantal producenten of gezelschappen afspraken over meerdere speeldagen, het tonen van meerdere voorstellingen per seizoen of het ondersteunen van producties (bijvoorbeeld als montage- of premièretheater). Met groepen die wat langer in huis zijn kunnen bovendien extra activiteiten voor de stad worden bedacht.

Groepen die een goede band met Groningen hebben zijn bijvoorbeeld Moeremans&sons, Young Gangsters, Ann Van den Broek, Emke Idema, Hotel Modern, Boukje Schweigman, BOG, Schwalbe, De Tijd, Dood Paard, Trouble Man/Sadettin Kirmiziyuz, Mugmetdegoudentand, Davy Pieters en Korzo.

Voor de programmering zullen we in 2017 een SRP subsidie voor de jaren 2018-2019 aanvragen bij het Fonds Podiumkunsten. Tot die tijd is hiervoor geen mogelijkheid en zal het budget beperkt blijven. Pas bij meer financiële armslag zal daarin meer risico genomen kunnen worden.

Vooralsnog is het uitgangspunt dat er 85-90 'reguliere voorstellingen' per jaar worden geprogrammeerd.

podiumpartner voor gezelschappen en festivals

Het Grand is een huistheater voor producenten in de stad, zoals Het Houten Huis, Club Guy&Roni, Prime en De Noorderlingen. Deze rol blijft het Grand houden en kan wellicht worden uitgebreid naar andere gezelschappen uit het Noorden, zodat van bijvoorbeeld Tryater en PeerGrouP vaker voorstellingen in Groningen te zien zijn. In de toekomst tonen we ook werk dat binnen Station Noord 2.0 wordt gerealiseerd, afhankelijk van de aard en omvang van het werk. Ook voor de festivals blijft het Grand een belangrijk podium: Noorderzon, Jonge Harten, soundsofmusic en Eurosonic/Noorderslag.

Door onze nauwe betrokkenheid zijn we een artistieke gesprekspartner voor de groepen en festivals. Daarbij gaat het bijvoorbeeld over de context waarin werk van een groep staat of een festival programmeert en de relatie met de programmering van de podia in de stad. Zo wordt met Jonge Harten en Noorderzon de komende tijd bekeken of activiteiten gedurende het jaar in het Grand Theatre mogelijk en zinvol zijn. Bovendien zijn deze organisaties ook voor de plannen van het productiehuis samenwerkingspartners.

Tot slot blijft het Grand Theatre voorstellingslocatie voor overige organisaties, bijvoorbeeld amateur- of cultuureducatieve projecten uit de stad. Dit zal een meer incidenteel karakter houden.

Op jaarbasis zullen er 40-45 voorstellingen door de partners uit de stad en regio in het Grand Theatre gespeeld worden.

focusprogrammering

Voor deze programmering nemen we zelf initiatief en zoeken daarbij partners. Deze programmering richten we in eerste instantie op natuurlijke 'focusmomenten', zoals bijvoorbeeld de start van een seizoen en schoolvakanties (jeugd aanbod), maar ook verkiezingen of andere maatschappelijk belangrijke gebeurtenissen. Een zelfverzonnen focus kan ook startpunt zijn, zoals een specifieke doelgroep. Het Jonge Harten Festival is zo ooit in het Grand Theatre begonnen.

- Voor jeugd aanbod in de stad werken we samen met de OPSB en Het Houten Huis. Onder de titels *Krokus Kriebels*, *Toffe Kastanjes* en *Wintervuur* wordt al jeugdtheater in schoolvakanties geprogrammeerd en dit zetten we voort. Ook het bestaande Cultuur Menu met jeugd aanbod houden we in stand. Naar verwachting gaat dit om circa 20 voorstellingen per jaar.
- Ideeën voor nieuwe programmeringslijnen lopen uiteen van avonden rond een 'thinker in residence', storytelling, een marathon-evenement in het gehele gebouw en een 'Comedy

Festival'. Zowel het Grand zelf als onze lokale partners kunnen hiervoor het initiatief nemen.

Naar verwachting gaat dit om 10-15 activiteiten per jaar.

- Specifieke programma's in samenwerking met andere lokale/regionale partners, zoals de Universiteit en Hanzehogeschool, ForumImages, UMCG, maar ook het reguliere basis- en middelbare onderwijs. Het startpunt kan bestaande programmering zijn die raakvlakken biedt voor samenwerking in randprogrammering, maar ook een gedeelde interesse in een onderwerp waar vervolgens een programma rond wordt samengesteld. Een ontwikkelend idee is een serie 'Nerd Nights', waarin we willen samenwerken met de exacte faculteiten en mogelijk techniekclubs in de stad om avonden te organiseren rondom wetenschappelijke onderwerpen. Een ander idee zijn debatclubs met middelbare scholen.

Naar verwachting gaat dit om circa 10-12 activiteiten per jaar.

internationale programmering (op termijn)

We hebben de ambitie om ook internationaal te programmeren. De kosten daarvoor zijn voorsnog een belemmering. We zoeken hiervoor de komende tijd naar aanvullende subsidies en bijdragen. De plannen zullen wel verder worden uitgewerkt, in nauwe samenwerking met Noorderzon en in overleg met de OPSB. Een goed voorbeeld is de Brandhaarden/Brandstichter-programmering in de Amsterdamse Stadsschouwburg, die door de keuze voor de makers of theaterhuizen en de gebundelde vorm van presenteren succesvol is in zowel aansluiting bij hun profiel als in het bereiken van een groot publiek.

'GT Grenzeloos' (op termijn)

In het verleden heeft het Grand kleinere voorstellingen geprogrammeerd buiten de stad, voor een geïnteresseerd lokaal publiek. Dit was een goede manier om als theater zichtbaar en herkenbaar te zijn. De inzet qua tijd en middelen is echter relatief groot. Het is onze ambitie om dit opnieuw op te pakken en te vernieuwen. De komende jaren zullen we dat kleinschalig en gefaseerd doen. Daarvoor zullen we incidenteel subsidie vragen.

publiek: marketing, publiciteit en kaartverkoop

In het lopende seizoen verzorgt de OPSB de programmering, publiciteit en kaartverkoop. Dat heeft onder andere de zichtbaarheid vergroot bij een breder publiek. Op dit moment overleggen we met de OPSB over het blijvend samenwerken op deze gebieden, met name voor de reguliere programmering. Concreet gaat dit over onze voorstellingen op de OPSB website, samenwerking in De Agenda en aansluiting bij het OPSB kaartverkoopstelsel, met alle marketingtools die daarbij horen.

Daarnaast vinden we het belangrijk om weer een herkenbaar eigen gezicht te ontwikkelen, dat ook passend is bij het profiel van het productiehuis. Daarvoor zullen we het komende jaar een nieuwe 'look and feel' voorbereiden voor de website en andere digitale kanalen, naast de fysieke publiciteit (borden aan de gevel, advertenties, posters et cetera).

Centraal in de publieksbenadering staat dat we een breed publiek uitnodigen. De marketing is gericht op het actief en persoonlijk naar buiten treden om te vertellen over wat we doen en wat er te zien is. Vervolgens helpen we geïnteresseerden kiezen in het aanbod, dat vaak toegankelijker is dan velen denken. Deze aanpak hebben we geleerd bij Noorderzon, waar het onder de titel 'Help mij kiezen' wordt gedaan. Wij vragen Noorderzon om ons te adviseren tot een passende methodiek voor het Grand Theatre te komen.

jaargasten

Een bijzondere positie in de programmering nemen de jaargasten in: een maker of groep die een jaar lang aan het Grand verbonden is en van wie ook in de overige jaren werk te zien is. Deze jaargasten zijn een tussenvorm van presenteren en produceren, omdat hun werk in de reguliere programmering is opgenomen en zij in het betreffende jaar ook ondersteund zullen worden bij het creëren van nieuw werk. Met de volgende makers en groepen maken we momenteel plannen:

- 2017: Jan Martens. Samenwerkingspartners zijn Julidans en de Stadsschouwburg Amsterdam, die met hem een traject opzetten om werk voor de grote zalen te maken.
- 2018: Wende Snijders, waarbij Transparant/Operadagen en Prime mogelijke partners zijn.
- 2019: Moeremans&sons. Dit collectief werkt vaker in Groningen met het NNT en heeft daarnaast eigen projecten.
- 2020: het is onze wens dat een van de nieuwe makers met wie we de komende jaren werken dan klaar is om een jaar lang een mede-beeldbepalende maker te zijn. In dat geval komen 'podium' en 'productiehuis' prachtig samen.

De invulling en het aantal activiteiten zal per jaar verschillen en worden daarom niet gemiddeld per jaar begroot. Uitgangspunt is dat de groepen zelf voldoende financiële middelen hebben om te produceren, bijvoorbeeld uit een meerjarige subsidie van het Fonds Podiumkunsten of via projectgelden. Ons netwerk in de stad en de regio wordt ingezet om deze makers gedurende het jaar goed in te bedden en ze te laten samenwerken met culturele en maatschappelijke organisaties.

PRODUCTIEHUIS: TALENTONTWIKKELING EN PRODUCTIE IN INTERNATIONALE CONTEXT

wat zei Karl Marx ook al weer?

Het centrale denken in de nationale en internationale podiumkunsten is de laatste jaren sterk gestuurd vanuit de 'verkoopbaarheid' van producties aan podia en publiek. Deze vorm van 'commodification' zien we ook in andere delen van de samenleving. Ook in het veld van de talentontwikkeling en het dynamische middenveld is deze manier van denken bepalender geworden.

Het Grand wil hieraan ontsnappen en kiezen voor relaties als basis voor theatermaken. Door meerjarig met makers en partners in gesprek te zijn komen we tot andere manieren van samenwerken, die vanuit de inhoud vertrekken en zo tot nieuw werk leiden.

Het is met name door dit uitgangspunt dat Grand Futura in onze ogen bij uitstek past binnen de basisinfrastructuur als productiehuis en minder goed bij de meerjarige regeling van het Fonds Podiumkunsten.

welkom in ons huis

Wij ontwerpen voor Grand Futura een architectuur, letterlijk en figuurlijk een huis, waaraan makers hun invulling geven. Eerder dan te kiezen voor makers met een door ons bepaalde esthetiek, zoeken we naar makers met een bepaalde houding. Makers die ons inspireren en met ons willen zoeken naar manieren om te vernieuwen: andere manieren om tot nieuw werk te komen en zich tot de bestaande markt van (co)producenten, programmeurs en publiek te verhouden. Dat zijn in onze ogen makers die de maatschappelijke veranderingen van het afgelopen decennium omarmen. Makers met een eigen artistieke stem, die de hedendaagse vormen en idiomaten kennen en deze gebruiken als vertrekpunt en vertalen naar de toekomst. Geworteld in hun directe omgeving hebben deze makers de kwaliteiten om binnen en buiten Nederland actueel en betekenisvol werk te maken.

Van makers die binnen Grand Futura werken vragen we verder dat ze zich bewust zijn van de plek waar zij werken, namelijk Groningen en Noord Nederland. Voor ons gaat leven en werken hier samen, hoe kort of lang ook, wat vanzelfsprekend tot banden met de omgeving leidt. We zoeken naar manieren om contact met publiek of andere geïnteresseerden te leggen, passend bij de makers en hun project. De artistieke autonomie van de makers is uitgangspunt, van daaruit is er veel mogelijk. Zichtbaarheid van de makers is daarbij een belangrijk startpunt, variërend van informatie op de website en andere (sociale) media, tot het tonen van het gemaakte werk.

partners in talentontwikkeling: nieuwe makers

Hoewel we op verschillende manieren betrokken zijn geweest bij nieuwe makers, is Grand Futura als organisatie nieuw op dit terrein. We benutten die kans door eigen manieren van werken op te zetten, die in grote lijnen onderstaande opzet zullen kennen.

start van traject: *Scratch*

Soms is het goed om makers beter te leren kennen en eerste ideeën uit te laten proberen. We bieden een basismodel voor kleinschalig produceren dat hier geschikt voor is. Dat hebben we gebaseerd op, en genoemd naar, de *Scratch* van de Battersea Arts Centre in Londen. Dit programma loopt daar al circa twintig jaar met groot succes. De kern ervan is dat makers de mogelijkheid krijgen een klein werk te maken en dat voor een geïnteresseerd publiek te tonen. Met een relatief snelle schets geven makers een indruk van wat hun idee is of hun werk kan zijn, zodat zij daarover in gesprek kunnen gaan. De feedback of vragen geven de makers een goede indruk van hoe een idee of werk overkomt. Productiehuis Grand Futura praat daarbij mee, maar ook andere makers die op dat moment in het pand werken, partners in de regio (zoals van Station Noord) en geïnteresseerde collega makers. Er zal eveneens (beperkt) algemeen publiek zijn.

Dit leidt tot *Scratch*-avonden in het Grand Theatre, die met zekere onregelmatigheid plaatsvinden en telkens enkele kleine werken tonen. Zowel nieuwe als ervaren makers kunnen iets tonen en ook voor partners in residentie kan dit een goede presentatieplek zijn. In de loop van de tijd verwachten we een groep betrokken bezoekers op te bouwen, een 'community' van nieuwe en ervaren makers uit de stad en regio, studenten van de Universiteit (bijvoorbeeld van de master dramaturgie) en andere geïnteresseerden.

Voor de *Scratch*-projecten van nieuwe makers zijn middelen begroot, waarmee begeleiding en het gebruik van de faciliteiten niet gedekt hoeven te worden, maar wel honoraria voor de makers, beperkte materiële kosten en productionele ondersteuning. Nieuwe makers zullen in het proces naar de *Scratch* door ons gecoacht worden en eventueel door anderen uit de Mentor Pool. Na de presentatie volgt een afrondend en evaluerend gesprek, waarin ook de mogelijkheid van een vervolg bekeken wordt.

We starten met circa vijf *Scratch*-avonden volgend jaar, met telkens een beperkt aantal presentaties. Als derden een maker of project voordragen zullen zij in principe zelf de voorbereidingskosten dragen.

vervolgtrajecten

Een vervolgtraject is maatwerk op basis van de wensen van de maker, maar het plan wordt gezamenlijk opgesteld. Wij moeten vertrouwen hebben in de artistieke kwaliteit en potentie van de maker en overtuigd zijn van de keuzes die de maker voorstelt voor de ontwikkeling naar zelfstandigheid.

In beginsel kiezen we voor meerjarige samenwerking, waarbij makers niet per se continu en ook niet exclusief aan Grand Futura verbonden zullen zijn. Een vervolgtraject kan beginnen met een iets groter *Scratch*-project, maar ook direct een grotere en op zich staande productie. Ook is een project binnen Station Noord een mogelijke trajectstap. Wanneer een maker bij een internationale partner een project kan doen is het voor het Fonds Podiumkunsten uitgewerkte model voor Fast Forward in aangepaste vorm binnen Grand Futura bruikbaar.

De rol van Grand Futura is die van 'mentored work space', gericht op coachen, faciliteren en produceren:

De artistieke, zakelijke en technische medewerkers van Grand Futura zijn ervaren in het ondersteunen en begeleiden van nieuwe makers. Voor coaching is de vaste kernorganisatie het uitgangspunt, eventueel aangevuld met partners uit de Mentor Pool. Hiermee wordt de context van het traject vanaf het begin breed getrokken, maar wel in de 'luwte' van het huis.

Faciliteren gaat over de mogelijkheden om werk te creëren binnen de beschikbare ruimtes als de Studio en de Bovenzaal, maar ook het Gastenverblijf en de Werkplaats. Doordat makers hier ook kunnen verblijven, kunnen ze geconcentreerder werken. Met de andere makers in het Grand biedt dit een inspirerende omgeving.

Produceren van concreet werk gebeurt eveneens binnen Grand Futura. Wanneer een maker zelf nog geen zakelijke partner of producent heeft gevonden zullen we daarbij helpen. Het is in onze ogen goed voor de ontwikkeling van een maker als die gelijk op gaat met een gelijkgestemde zakelijke partner, om gesprekken te voeren over de context en kaders van het werk en over toekomstige mogelijkheden.

In een vervoltraject zullen altijd een of enkele producties tot stand komen, die ook buiten het Grand Theatre spelen. Grand Futura begeleidt de makers daarbij in het productieproces, produceert het werk en verkoopt de voorstellingen. Uiteraard zijn de aard en omvang van het werk bepalend voor de mogelijkheden: niet alles hoeft per se een lange tournee te spelen. Wel is het belangrijk om voor alle werk een passende speelcontext te zoeken, zodat de maker ervaart hoe een werk op een andere plek ontvangen wordt. De netwerken die wij in Nederland en daarbuiten hebben (zoals met de Noordelijke festivals en podia, De Coproducers, Circuit X en via Noorderzon ook NXTSTP en Create to Connect) zijn een goed startpunt voor speelbeurten. Dat we in deze circuits zelf ook als podium actief zijn maakt de gesprekken makkelijker en gelijkwaardig. Speelplekken buiten deze circuits benaderen we vervolgens ook zelf.

afronding ontwikkelingstraject

Aan de fase van talentontwikkeling komt een eind wanneer makers in staat zijn om zelfstandig hun ontwikkeling verder vorm te geven. De ontwikkeling stopt hier niet, de noodzaak om makers daarin te begeleiden wel. Dat betekent bijvoorbeeld dat een maker een stabiele eigen organisatie heeft opgericht, of een netwerk heeft opgebouwd voor een loopbaan als freelance-regisseur.

Aan het eind van alle trajecten vindt een uitgebreide terugblik en evaluatie plaats, die inzicht zullen geven in de goede en minder goede punten van het traject en de samenwerking. Voor ons als productiehuis is dat essentieel om onszelf en onze werkwijze te kunnen aanscherpen. Voor de makers laat een evaluatie zien in hoeverre de oorspronkelijke doelen gehaald zijn. Onderwerp is dan ook in hoeverre zij daar zelfstandig mee verder gaan en of wij daar in één of andere rol nog bij betrokken blijven.

nieuwe makers voor 2017 en verder

Het 'aanloopjaar' 2016 gebruiken we ook om nieuwe makers te ontmoeten en te leren kennen. Dat doen we door zelf onze contacten met de opleidingen te benutten en afstudeerwerk te bekijken, door met de partners van Station Noord te kijken naar talenten in de regio en door ons te laten verrassen door nieuwe makers die ons uit eigen initiatief benaderen.

In de loop van de komende subsidieperiode zal het aantal makers en trajecten groeien van twee à drie in 2017 tot vier à vijf in 2020. Voor 2017 beogen we twee kleinere en één groter

project, naast enkele Scratch-projecten. Daarvoor spreken we momenteel concreet met een aantal makers.

Abdelkarim el Baz is na zijn opleiding aan de Mimeschool gestart met de Acteursopleiding aan de Toneelacademie Maastricht. Die opleiding rondt hij dit jaar af. Hij is een gedreven en energieke 'makende speler'. Hij vertrekt vanuit een persoonlijke blik op de maatschappelijke omgeving, maar de vertaling naar een goed voorstellingsconcept ontbreekt soms nog. Hij geeft aan dat hij als makende speler behoefte heeft aan een inspirerende context, van bijvoorbeeld een collectief of team van mede-makers, die hem uitdaagt en verder laat gaan in zijn denken en spel. Als de middelen het toelaten doen we dit jaar een Scratch-project, waarna we in gesprek kunnen over een mogelijk vervolgtraject en de partners die daarbij betrokken kunnen worden.

Bram Jansen heeft in korte tijd een aantal projecten gedaan bij grote toneelhuizen in Duitsland en Zwitserland. Deze freelance werkwijze past bij zijn vermogen om aanbiedingen van deze huizen te verbinden aan zijn eigen wensen en ideeën. Er is echter weinig continue aandacht voor zijn persoonlijke en zakelijke ontwikkeling als maker. Ook is zijn zichtbaarheid in Nederland beperkt gebleven. Het Zuidelijk Toneel zet een traject op met Bram, waarin wij een tweede gesprekspartner zijn en een project faciliteren.

Een vergelijkbare insteek is het startpunt van gesprek met **Suze Milius**. Zij heeft een aantal eigen regies en eindregies op haar naam staan en staat op het punt waar de talentontwikkeling overgaat naar loopbaanontwikkeling. Naast artistieke feedback en coaching zal het gesprek dan ook vooral gaan over de richting waarin de ontwikkeling de komende jaren zal gaan.

Tony Roe is met zijn trio Tin Men and the Telephone in beperkte kring bekend. De performances waarin muziek, theater, visuele, digitale en interactieve aspecten samenkomen hebben veel potentie om verder te ontwikkelen en een breder publiek te bereiken. Coaching op het gebied van loopbaanontwikkeling en hulp bij het vinden van goede technische partners en een producent zijn daarbij nu belangrijk.

Melih Gencboyaci heeft als 'mede-maker' al redelijk wat ervaring, onder andere bij Schwalbe en Zina/Female Economy. Als beginnende zelfstandige maker vertaalt hij zijn uitgesproken maatschappelijke engagement in originele en spannende concepten voor projecten, waardoor hij in onze ogen goed past bij de manier waarop Grand Futura in de wereld staat.

Melih is recent gestart met een Nieuwe Makerstraject met Zina Platform en met een master bij DasArts. We bekijken samen hoe wij daar zinvol aan kunnen bijdragen. Verder zal het gesprek vooral gaan over zijn dromen, ideeën en plannen op wat langere termijn.

Young Gangsters zijn een relatief jonge groep, met een sterke verbinding met Groningen. Die band willen we behouden en de groep zal de komende jaren met enige regelmaat bij ons te zien zijn en projecten voorbereiden of maken. We volgen hun ontwikkelingen en zijn een gesprekspartner voor artistieke en loopbaanvragen.

Met twee jonge talentvolle producenten starten we een 'producer training': **Benoît Vanraes** en **Iva Horvat**. Benoît heeft zijn organisatie SoAP in korte tijd ontwikkeld en staat op het punt om zich internationaal te profileren, een stap die past bij de makers binnen SoAP. Wij werken met hem samen en coachen hem in zijn ontwikkeling.

Iva begon na een danscarrière enkele jaren geleden als producent/agent in Barcelona en bouwt nu aan een internationaal netwerk en werkveld. Binnen 'Agente129' vertegenwoordigt zij internationale dansgroepen, waaronder Club Guy&Roni, en sinds kort ook Nicole Beutler en Ulrike Quade. Wij bieden Iva een bureau en ondersteuning in het Grand.

Wij willen meer talentvolle jonge producenten ondersteunen en nauw betrekken bij de projecten van nieuwe makers. We ondersteunen hen als groep door ze samen te brengen, met elkaar in gesprek te laten gaan over hun ervaringen en door producenten uit de Mentor Pool masterclasses te laten geven. Benoît en Iva zijn in deze opzet 'leerling' en 'leraar' tegelijk: jonge producenten kunnen al veel leren van hun ervaring tot nu toe. Dit plan zal nog verder worden uitgewerkt, ook in overleg met de Opleiding Productie Podiumkunsten van de Amsterdamse Theaterschool.

flexibele 'hub' van nationale en internationale relaties

De samenwerkingen kennen verschillende aspecten:

- Met andere producerende organisaties werken we samen om makers te ontdekken en begeleiden, ook binnen het Grand;
- Van onze 'associate artists' introduceren wij het werk in het Grand Theatre en daarmee in onze omgeving;
- Alle partners zijn bereid advies en feedback geven binnen de Mentor Pool;
- We werken aan wederzijdse uitwisseling rond het werk, door bijvoorbeeld masterclasses of andere activiteiten voor een bredere kring geïnteresseerden in de regio.

structurele partners

Met structurele partners heeft Grand Futura een langjarige relatie gebaseerd op de activiteiten van de organisaties. Dit leidt jaarlijks tot gezamenlijke activiteiten.

NB: coproducties met internationale partners worden niet gefinancierd uit de BIS-subsidie. Residenties die (mede) ten goede komen aan talentontwikkeling kunnen wel (mede) met die subsidie gerealiseerd worden.

Noorderzon is onze centrale partner om internationale relaties mee te ontwikkelen. We delen niet alleen de artistiek directeur, maar ook een soort artistieke levenshouding. Het is een sterk en zeer inspirerend festival voor internationale en regionale makers en Grand Futura heeft als productiehuis de mogelijkheid om een vergelijkbare plek te zijn gedurende de rest van het jaar. Dat leidt tot een actieve uitwisseling en een speciale relatie rond internationaal werk. Concreet uit zich dat in residenties door het jaar heen en een betere begeleiding en context voor de makers. Groningen wordt daarmee nog meer een plek in de wereld waar een topsegment van de podiumkunsten graag werkt en speelt.

Op een meer praktisch vlak hebben we elkaar ook veel te bieden: het Grandpubliek kan met de residenties alvast – op bescheiden schaal – beter kennismaken met het internationale werk dat Noorderzon programmeert, het Noorderzonpubliek leert het werk kennen dat ook in het Grand Theatre te zien is. Zo verstevigen we elkaars positie.

Op het gebied van theater bouwen we structurele samenwerking met **Het Zuidelijk Toneel** en **Campo**, rond nieuwe makers en projecten. Uitgangspunt daarbij is een meerwaarde te bieden voor makers, doordat zij een bredere context aan hun ontwikkeling kunnen geven. Met Campo leggen we zo een directe relatie met het spannende Vlaamse theaterveld.

Met **NNT** en **Club Guy & Roni** onderhouden we veel contact over internationale partners en talentontwikkeling, ook naast het **Station Noord**-netwerk. **Jonge Harten Festival** en **Stichting Prime** zijn partners in de programmering, maar daaruit volgend ook voor mogelijke residenties en talentontwikkeling. Met Jonge Harten onderzoeken we de mogelijkheid al een Scratch-avond te organiseren tijdens het festival in 2016.

SoAP is zowel een producent die wij begeleiden, als een inhoudelijke partner rond projecten in de openbare ruimte. SoAP ontwikkelt samen met de Jan van Eyck Academie een expertisecentrum voor performance in de openbare ruimte: 'Performance Space'. Wij bieden de mogelijkheid dit onderzoek ook in Groningen te brengen, toch een andere stad dan Maastricht. Noorderzon en ook PeerGroup zijn partners voor wie dit ook interessant zal zijn.

Op het gebied van dans werken we structureel samen met **Eastman** en **Julidans**. Eastman start een nieuw onderdeel met jonge dansers en choreografen (*Young Eastman*), dat een deel van de activiteiten samen met het Grand gaat ontwikkelen. Daarnaast bespreken we al een Scratch-project met de (ex-NDT-danseres) Ema Yuasa, in wie Sidi Larbi Cherkaoui geïnteresseerd is.

Julidans organiseert het Artists' Lab, een praktijkervaringsproject rond acht nieuwe choreografen. Voor het creatieproces van nieuw werk kan Grand Futura de omgeving bieden waar zij zonder druk kunnen creëren en feedback ontvangen. Beide projecten sluiten aan bij onze core-business als productiehuis en bieden mogelijkheden voor verbindingen met andere nieuwe makers.

GAVA en **De Verhalen van Groningen** zijn belangrijke partners voor regionale projecten.

projectpartners

Met projectpartners wordt samengewerkt rond specifieke projecten. De relatie is wel langjarig, maar zal niet elk jaar tot concrete activiteiten leiden.

Samenwerking met de muziektheaterpartners **Cryptic** en **Operadagen** is vooralsnog projectmatig. Het Schotse Cryptic is een goede partner in de begeleiding van jonge producenten, maar incidenteel ook op het gebied van muziek en digitale ontwikkelingen. Het project van het Ragazze Quartet met componist Josh Armstrong wordt mogelijk het startpunt voor samenwerking.

Voor de Operadagen biedt het Grand deels ruimte om werk voor te bereiden (residenties) en de mogelijkheid om samen te werken rond specifieke makers.

Operahuis **De Munt** heeft interesse getoond voor samenwerking. Het gesprek daarover loopt nog.

Over langere afstanden heb je langere tijd nodig. We onderzoeken samenwerking met twee plekken in de wereld, waar de context en manier van werken sterk afwijkt van West-Europa en waar een jongere generatie makers zich sterk ontwikkelt. Vanuit wederzijdse interesse en belang werken we met een lokale producent, die voor continuïteit zorgt en contact heeft met lokale (nieuwe) makers. Groningen, met Grand Futura en Noorderzon, wordt een interessante 'hub' in Europa voor hun werk en tegelijkertijd creëren we uitwisselingsmogelijkheden voor Nederlandse makers.

We zetten momenteel relaties op met **Maryam Kharroubi**, die als producent werkt in Parijs en Teheran. In Iran ontwikkelt een nieuwe 'independent' theaterscene, met als belangrijk nieuw element het theater 'Cinema Central' dat in april dit jaar opent. Samenwerking met ervaren makers als Amir Reza Koohestani en jongere makers als Hassan Majooni, Mahin Sadri, Jaber Ramezani en Ashkan Kheynejad biedt interessante mogelijkheden.

In Santiago, Chili, werken we samen met **Santiago a Mil**, een opkomende hoofdrolspeler voor het produceren en tonen van makers uit Zuid-Amerika. Samen met hen bespreken we projecten met een jongere generatie makers zoals Christian Plana, Agostina Lopez, Luis Biasotto en Roberto Suarez.

Met het Australische **Circa** ontwikkelen we een plan waarin zij 's zomers masterclasses en uiteindelijk zelfs 'summer camps' te geven rond acrobatiek en het fysieke in theater. Een extra vorm van talentontwikkeling, die voor studenten van de circusopleidingen interessant is, maar zeker ook voor professionele dansers en acteurs.

Rond de digitale ontwikkelingen in de podiumkunsten bouwen we aan een samenwerking tussen het Groningse **WERC** en de producent **Sun Ping** en kunstenaars Chou Tung-yen en Jeff Hsieh uit Taiwan. In Nederland spreken we met onder andere Holland Festival over onderzoek op dit terrein.

‘associate artists’

Met specifieke kunstenaars onderhouden we speciale relaties gebaseerd op de affiniteit met en waardering voor het werk van kunstenaars en groepen. De interesse is structureel, de samenwerking incidenteel. Deze lijst kan in de jaren groeien en krimpen.

l’Amicale de Production heeft meerdere keren op Noorderzon gespeeld en heeft een lokale inbedding opgebouwd. Het is een spannende groep uit Lille, die de komende jaren af en toe in residentie komt.

De Argentijnse theatermaker **Mariano Pensotti** en de Braziliaanse **Christiane Jatahy** zijn groeiende namen. We bieden hen graag een vastere plek in Europa. Zij spreken tot de verbeelding van verschillende nieuwe makers in Nederland en spelen binnen de Mentor Pool graag een rol in de talentontwikkeling.

De New Yorkse groep **600 Highwaymen** zoekt voor hun werk regelmatig ‘proefpubliek’, wat wij in Groningen graag bieden. Hun manier van werken met non-professionals is een inspiratie voor nieuwe makers en hun aanwezigheid in Groningen zal altijd gekoppeld worden aan een masterclass of een andere activiteit.

Quarantine uit Manchester is in Groningen bekend na meerdere keren op Noorderzon. De groep is gespecialiseerd in hedendaags maatschappelijk werk.

partners in de regio: Station Noord 2.0

Station Noord 2.0 is de voortzetting en tegelijk her-uitvinding van het netwerk voor talentontwikkeling in het Noorden. De tien Rijksgefinancierde podiumkunstorganisaties in Drenthe, Groningen en Friesland (zes gezelschappen, drie festivals en Grand Futura als podium + productiehuis) trekken met elkaar op. Zij werken in verschillende disciplines, hebben eigen doelgroepen en vooral ook verschillende artistieke signaturen. Dat maakt het netwerk divers en spannend.

meerwaarde voor makers, partners en publiek

Het gezamenlijke doel is het maak- en vestigingsklimaat in het noorden versterken, nieuwe talenten daarin kansen bieden en zo de artistieke dynamiek vergroten. Ideeën en stemmen van de volgende generatie makers houden de bestaande organisaties scherp en brengen voor het publiek nieuwe namen en soorten voorstellingen.

Verschillende partners hebben hun eigen talentontwikkelingsprojecten en dat zal in de toekomst zo blijven. Station Noord biedt op een aantal punten duidelijke meerwaarde voor de makers.

- Makers die al betrokken zijn bij een organisatie kunnen makkelijker bij een ander aankloppen. Dat biedt kansen voor talenten om zich als maker breder te ontwikkelen.
- De interesse van nieuwe makers is vaak niet beperkt tot een discipline, werkwijze of doelgroep. Station Noord maakt trajecten voor deze makers goed mogelijk.
- Samenwerking bestaat onderling natuurlijk al, maar de extra financiële middelen maken veel meer mogelijk: produceren onder betere voorwaarden en professionele omstandigheden, maar ook betere spreiding over de partners en de regio.
- De partners hebben allen hun eigen publiek en achterban. Makers kunnen zich met hun werk verhouden tot dit publiek en andersom: het publiek krijgt werk van nieuwe makers te zien, wat een aanvulling is op het aanbod.

coördinatie en productie

De projecten worden gerealiseerd door de organisaties in het netwerk, met een bijdrage uit het budget voor Station Noord. Het uitgangspunt is dat die bijdrage ten goede komt aan de voorstellingen, waarbij overhead zoveel mogelijk door de organisaties zelf wordt gedragen.

Voor de coördinatie van de activiteiten binnen Station Noord wordt gezocht naar een relatief jonge 'creative producer', die zich eveneens bij Station Noord verder ontwikkelt.

rollen Grand Futura binnen Station Noord

- Als partner zullen we net als de anderen makers en projecten voorstellen en ook als samenwerkingspartner door anderen benaderd worden. Projecten worden dan binnen het Station Noord-budget gerealiseerd.
- We 'hosten' het samenwerkingsverband, door onder andere de projectadministratie te voeren en de coördinator te ondersteunen.
- We verlenen productionele steun als dat nodig is. Dit kan het geval zijn bij projecten van niet-producerende partners (zoals de festivals) of projecten die specifieke ondersteuning behoeven. Als productiehuis hebben we de flexibiliteit die dit mogelijk maakt.
- We tonen Station Noord-projecten als de aard en omvang dit toestaan.

regionale steun en bijdrage uit budget productiehuis

Station Noord is onderdeel van het gezamenlijke cultuurprogramma Experimenteerregio *We the North* 2017-2020. Daarmee steunen de Noordelijke overheden (drie provincies en vier steden) het netwerk financieel met in totaal 250.000 euro. Wij onderschrijven de ambities om de stedelijke regio als cultureel samenhangend gebied te ontwikkelen en zetten ons in voor de drie programmaliijnen:

1. Talentontwikkeling en cultuuronderwijs
2. Innovatie
3. Stad en regio

Een deel van de gevraagde productiehuissubsidie is bestemd voor het Station Noord-budget, als matching aan wat de Noordelijke overheden bijdragen. Daarmee draagt de Rijksbijdrage direct bij aan de genoemde meerwaarde voor de makers.

makers Station Noord en Grand Futura

Binnen het netwerk is over verschillende makers gesproken die al bij een van de betrokken organisaties een of meerdere projecten hebben gerealiseerd en die een vervolg daarop binnen Station Noord kunnen maken. Voor een aantal van deze makers zien we een mogelijke betrokkenheid van Grand Futura. De gesprekken zullen de komende tijd verder worden gevoerd.

Club Guy&Roni werkt met **Dunja Djocic**, die eerder ook al bij het Grand Theatre een project heeft gemaakt. We bekijken een mogelijke samenwerking in een vervolgtraject.

Zelf brengen we de makers van het Groningse collectief **WERC** onder de aandacht van de netwerkpartners. Hun werk op de grens tussen fysieke en digitale werelden kan in onze ogen meer impact hebben en we zoeken partners om WERC een breder traject te kunnen bieden.

Overige interessante makers zijn **Aukje Schaafsma** en **Mirthe Labree**, in samenwerking met PeerGroup en Tryater, en **Hendrik Aerts**, in samenwerking met NNT.

overig talent

Hoewel de kern van Station Noord ligt bij de makers, biedt de samenwerking ook kansen voor andere talenten. Een organisatie die iemand na een geslaagde stage of klus op bijvoorbeeld het gebied van educatie of publiciteit te weinig kan bieden, kan binnen het netwerk zoeken naar een aanvulling. Dat geldt ook voor jonge productionele medewerkers, technici, vormgevers et cetera

CONNECTIVITEIT: EEN BREED THEATER

In feite zien we Grand Futura als een soort kruising van een cultureel ondernemer, voor wie de kracht van de artistieke inhoud centraal staat, en een sociale ondernemer, voor wie het zoeken naar innovatieve oplossingen voor maatschappelijke uitdagingen centraal staat. Voor Grand Futura zal dat laatste nooit een doel op zich zijn, terwijl de artistieke inhoud niet los van de maatschappelijke context gezien wordt.

We zoeken naar werkvormen die zich natuurlijk verhouden tot het artistieke profiel van wat er gemaakt en getoond wordt. Dat betekent bijvoorbeeld dat we internationale makers die binnen Grand Futura werken niet een opdracht geven om een specifiek soort werk te maken of voor een gedefinieerde doelgroep te werken. Wel vragen we van makers in residentie zich bewust te zijn van de plek waar zij werken, namelijk Groningen en Noord Nederland (en niet New York of Berlijn). Voor ons gaat leven en werken hier samen, hoe kort of lang ook, wat vanzelfsprekend tot banden met de omgeving leidt.

publiek en partners

Ons uitgangspunt van 'breed theater' vertalen we onder andere in creatieve manieren om (nieuw) publiek te bereiken en te betrekken. Uiteraard leidt dit tot activiteiten die gerelateerd zijn aan de programmering: inleidingen, nagesprekken en andere manieren van contact met makers.

Ook met de groepen en makers die in residentie zijn wordt gezocht naar manieren om contact met publiek of andere geïnteresseerden te leggen, passend bij de makers en hun project. De artistieke autonomie van de makers is uitgangspunt, van daaruit is er veel mogelijk. Zichtbaarheid van de makers is daarbij een belangrijk startpunt, variërend van informatie op de website en andere (sociale) media, tot het tonen van het gemaakte werk.

In een bredere kring om de activiteiten zien we ook mogelijkheden. Ondanks de soms negatieve reacties op kunst en kunstsubsidies, oefenen culturele organisaties een grote aantrekkingskracht uit op veel mensen. Van jong tot oud bestaat er interesse in de creativiteit en inspiratie die met de kunsten samenhangen. Die interesse willen wij aanspreken om mensen in de stad en regio te verbinden en te betrekken. Wij zijn ervan overtuigd dat daarmee een brede groep mensen geïnspireerd raakt en met andere ideeën en mensen in contact komt. Tegelijkertijd zal de participatie van een diversiteit aan mensen ons als Grand Futura inspireren tot nieuwe ideeën, programma's en activiteiten.

We hebben op dit moment (te) veel ideeën, die nog veel uitzoeken en uitproberen vragen. Inspiratiebronnen zijn onder andere T.E.A.M. van het National Theatre of Wales of de jongerenorganisatie De Pit in Amsterdam. Ook de al in Groningen bestaande Wijkjury is een goed voorbeeld, waar we zeker mee zullen samenwerken. De komende jaren nemen we de tijd om nieuwe wegen te vinden.

creativiteit van kinderen

Concreet gaan we met Het Houten Huis samenwerken om activiteiten te ontwikkelen gericht op de creativiteit van kinderen. Om te beginnen richten we ons op activiteiten rondom voorstellingen in schoolvakanties of weekends. Zo zijn we bezig met de 'Jeugdwerkplaats', waarbinnen kinderen zelf theater maken en we ze als kunstenaar benaderen, en 'Theatermakers', waarbij kinderen voor een dag het theater runnen. Van daaruit gaan we kijken of dit uitgebreid kan worden naar activiteiten met meer continuïteit.

lokale en regionale makers: Cultuurpijler

Naast de internationale oriëntatie komt er opnieuw ruimte voor het werken met lokale en regionale makers. In de stad en de regio is een levendig en rijk veld van professionele zelfstandige makers en kleine groepen, die vaak met projectondersteuning hun werk realiseren. Zij vormen een voedingsbodem die sterker wordt als zij voldoende ruimte en ondersteuning vinden.

Grand Futura wil hier een belangrijke faciliterende rol blijven spelen. De beschikbare contacten en netwerken, de faciliteiten (zoals techniek en de werkplaats) en productionele of andere ondersteuning van medewerkers is vaak voldoende voor deze makers om hun werk te kunnen maken. In sommige gevallen kan Grand Futura als uitvoerend producent fungeren, waarbij aanvullende bijdragen van fondsen noodzakelijk is. Ook zal het Grand als speelplek gebruikt kunnen worden.

Het is met name in deze ondersteunende rol voor lokale en regionale makers dat Grand Futura in onze ogen een Cultuurpijler voor de stad en provincie is.

regionale projecten

Een eigen onderdeel binnen het productiehuis vormen projecten in de provincie Groningen. Deze projecten initiëren we zelf en zullen lokale verhalen als uitgangspunt hebben. Verhalen die zich vanuit dramatisch oogpunt daarvoor lenen ontwikkelen we verder tot theatertekst, tekst voor story-telling of theaterproductie. Van kleine speelplekken als cafés of dorpstheaters tot grootschaliger locatieproject, alles ligt hier open. Vanaf het begin is er een duidelijke relatie met de regio en de bevolking. Samenwerking met andere organisaties, met name ook niet-culturele, versterkt die verbinding.

We zijn in gesprek gegaan met *De Verhalen van Groningen* en het GAVA over samenwerking. Beide organisaties beheren en ontwikkelen een archief dat in onze ogen niet alleen een erfgoedfunctie heeft, maar ook in een actuele context betekenis heeft. Het is onze ambitie met deze bestaande en met nieuwe verhalen de komende jaren niet alleen de geschiedenis, maar ook de 'staat van Groningen' te onderzoeken.

eerste regionale project in 2017

GAVA heeft eerder succesvol samengewerkt met de Poolse theatermaker Janek Turkowski in het kader van Noorderzon: het project *Het Verhaal achter de Groningse Smalfilmiga* in 2013. We spreken over een mogelijk vervolg. Door de samenwerking uit te breiden met De Verhalen van Groningen creëren we de mogelijkheid om 'beeldverhalen' uit te breiden met 'tekstverhalen', al dan niet live gesproken of gespeeld. Binnen het productiehuis kan het project in omvang en bereik bovendien groeien, wat de zichtbaarheid van de verhalen zal vergroten. Dit zal in 2017 tot een productie leiden, waarbij we opnieuw nauw samenwerken met Noorderzon.

Voor de jaren daarna kijken we naar andere mogelijkheden van sociaal-artistisch opgezette projecten rond lokale en persoonlijke verhalen. Participatie van bewoners in de provincie zal hierbij een belangrijke rol spelen. Wij zoeken nog naar regionale makers, die we mogelijk kunnen laten samenwerken met de makers van Quarantine (Verenigd Koninkrijk). De groep heeft enkele keren op Noorderzon gespeeld en zijn bekend bij publiek. Zij weten persoonlijke verhalen om te zetten in een prikkelende voorstelling voor een breder publiek. Hun manier van werken is internationaal een voorbeeld. De groep werkt vooralsnog weinig buiten het Verenigd Koninkrijk, maar is geïnteresseerd in samenwerking met Grand Futura en een lokale groep. Dit is bovendien een terrein waar regionale collega's PeerGrouP en Tryater veel ervaring mee hebben, waar we graag gebruik van maken. Ook De Noorderlingen kunnen wellicht een goede partner zijn.

ORGANISATIE EN WERKGEVERSCHAP

De organisatie is nieuw en de ambities zijn hoog. De middelen en mogelijkheden binnen het Grand Theatre zijn beperkt en de maatschappelijke realiteit is dat kwalitatief theater niet automatisch tot volle zalen leidt.

De ambitie is uitdrukkelijk om geen 'regulier theater' te zijn (als die al bestaan), maar een 'breed theater'. Dat vraagt om een innovatieve houding die past bij een culturele en sociale onderneming, inclusief bijhorende nieuwe vormen van financiering.

Daar hoort in onze ogen een werkgeverschap bij die aan betrokkenen de nodige verantwoordelijkheid, ruimte en autonomie geeft om zich ook werkelijk innovatief en creatief voor de organisatie in te zetten. Dat is in hoge mate mensenwerk, wat betekent dat de inzet en kwaliteiten van de betrokkenen doorslaggevend zijn voor het succes. De keuze voor de juiste personen is daarom belangrijker dan de op te stellen functieprofielen.

Goede, innovatieve en verantwoordelijke mensen verdienen een grote mate van autonomie in hun werk en een goede beloning. We bieden geen afgeknepen zzp-contract (al zal een deel wel als zzp'er betrokken worden), maar een honorarium dat ook werkelijk de financiële en 'mentale' ruimte biedt om nieuwe mogelijkheden te zoeken, externe samenwerking op te zetten, af en toe te experimenteren en de eerste successen zelf weer een stap verder te brengen.

Dat geldt voor de medewerkers, maar evenzeer voor de betrokken makers. Zoals de SER en de Raad voor Cultuur zeer recent weer lieten zien, zijn makers en uitvoerenden te vaak 'sluitpost' op begrotingen. Dit is in onze ogen de omgekeerde wereld en past ook simpelweg niet bij ons uitgangspunt van connectiviteit: ook (nieuwe) makers zijn voor ons onderdeel van de organisatie, met wie wij respectvol samenwerken en die ons in onze eigen ontwikkeling voeden. Anders gezegd: wij bieden geen huis voor de laagste bidder, maar zoeken huisgenoten met wie we een tijdlang de organisatie delen. Daar horen passende vergoedingen conform de cao bij.

Dat betekent dat geld grenzen kan gaan stellen, als we een project niet verantwoord kunnen realiseren. Ook als de makers aanbieden een project alsnog, zonder voldoende middelen, te willen doen. Eventueel kunnen faciliteiten beschikbaar worden gesteld, maar daarmee wordt het niet automatisch een Grand Futura-productie.

Dat betekent dat de personeelskosten mogelijk relatief hoog zullen. De verantwoordelijkheid die mensen krijgen om hun ontwikkelopdracht vorm te geven rechtvaardigt dit in onze ogen. Bovendien zullen delen van het uitvoerend werk, zowel reguliere taken als projectwerkzaamheden, in samenwerking met andere culturele en maatschappelijke partners worden ingevuld. Dat zal betekenen dat er naast een vaste pool van freelancers relatief veel gewerkt zal worden met stagiairs, vrijwilligers, MBO-studenten (leer-werk situatie), mensen in arbeidstrajecten en dergelijke. Naast de overtuiging dat het samenwerken met mensen met (zeer) verschillende achtergronden ons als organisatie voedt en versterkt, heeft dit ook een financiële kant.

kernorganisatie

In 2016 wordt de organisatie naar bovengenoemde uitgangspunten verder gebouwd. De kernorganisatie blijft beperkt, passend bij de nieuwe financiële werkelijkheid. Voor de activiteiten kan worden geput uit een uitgebreid netwerk van freelancers in Groningen (en daarbuiten), van wie velen al regelmatig in het Grand werken. De kaartverkoop verloopt nu via de Oosterpoort/Stadsschouwburg en wij onderzoeken of dit ook in de toekomst een goede oplossing is. Ook rond de horeca overdag en 's avonds bekijken we de huidige situatie zal worden voortgezet, eventueel met aanpassingen in de taakverdeling en invulling.

platform om bij aan te sluiten

Deze basisorganisatie biedt een open, platformachtige organisatie, waar externe producenten of organisaties bij kunnen aanhaken. Dat geldt bijvoorbeeld voor de Stichting Prime, die een aantal concerten in het Grand verzorgt. Maar ook andere organisaties, individuele makers of producenten met goede ideeën kunnen aansluiten. We streven ernaar in het gebouw meer flexibele werkruimte te creëren om dit mogelijk te maken. Over het algemeen zal voor die ideeën wel aanvullende financiering gezocht moeten worden, iets waar wij bij kunnen helpen. Ook dit zien wij als rol van de Cultuurpijler die wij graag voor de stad en regio willen zijn.